

Meddelande om EU:s återvändandepolitik

2013/14:FPM71

Justitiedepartementet

2014-04-25

Dokumentbeteckning

KOM (2014) 199 slutlig

Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om EU:s
återvändandepolitik

Sammanfattning

I meddelandet redogör kommissionen för de senaste årens förändringar av EU:s återvändandepolitik samt lämnar vissa förslag på framtida utveckling av densamma. Meddelandet föranleds i huvudsak av kommissionens skyldighet att till Europaparlamentet och rådet rapportera om genomförandet av återvändandedirektivet¹.

Regeringen anser att meddelandet ger en god bild av utvecklingen på det aktuella politikområdet. Regeringen välkomnar ansatsen att säkerställa ett ändamålsenligt genomförande av gällande regelverk och ett välordnat samarbete mellan medlemsstaterna. Mot bakgrund av det redan antagna återvändandedirektivet och med hänsyn till behovet av att fokusera på att säkerställa genomförandet av detsamma, anser regeringen att ytterligare harmonisering av medlemsstaternas regelverk på området inte är påkallat i nuläget.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna. EGT L 348, 24.12.1998, s. 98.

1.1 Ärendets bakgrund

Meddelandet föranleds av återvändandedirektivet i vilket fastställs en skyldighet för kommissionen att till rådet och Europaparlamentet rapportera om direktivets genomförande.

1.2 Förslagets innehåll

I meddelandet redogörs inledningsvis för de utmaningar som finns i samband med genomförande av beslut om avvisning eller utvisning. Särskilt uppmärksammas bl.a. berörda personers ovilja att samarbeta i återvändandeprocessen, t.ex. genom att dölja sin identitet eller att avvika. Med detta som utgångspunkt redovisas den gemensamma lagstiftning som har antagits i syfte att skapa en välfungerande och harmoniserad ordning inom politikområdet, varav återvändandedirektivet är den centrala rättsakten i sammanhanget. Vidare beskrivs de möjligheter som finns att med EU-medel finansiera genomförandet av den gemensamma politiken, bl.a. med hjälp av den tidigare återvändandefonden samt den nyligen antagna asyl-, migrations-, och integrationsfonden. Meddelandet redogör även för det praktiska och operativa samarbete som finns mellan medlemsstaternas ansvariga myndigheter, internationella organisationer såsom IOM samt med EU:s gemensamma gränskontrollbyrå Frontex.

Vad gäller framtida utveckling avser kommissionen att fortsätta att bevaka medlemsstaternas genomförande av återvändandedirektivet. Kommissionen konstaterar även att utmaningarna inom återvändandområdet kräver:

- En stärkt dialog och samarbete med ursprungs- och transitländer.
- Ett ökat praktiskt samarbete bl.a. mellan medlemsstaterna.
- En förbättring även inom andra politikområden såsom gränskontroll och insatser mot människosmuggling och människohandel.
- En integrering av utrikespolitiska aspekter i EU:s migrationspolitik.

De specifika utvecklingsidéer som kommissionen presenterar i meddelandet omfattar antagandet av en handbok för återvändande, som ska kunna användas av medlemsstaternas ansvariga myndigheter i deras praktiska arbete vid genomförande av återvändanden. Återvändandepolitiken föreslås även fortsättningsvis att vara en del av genomförandet av den övergripande strategin för migration och rörlighet, bl.a. i partnerskap för rörlighet och i gemensamma agendor för migration och rörlighet med länder utanför EU. Kommissionen anger även i meddelandet att man bl.a. avser att använda det europeiska migrationsnätverket i syfte att få till stånd ett bättre samarbete mellan medlemsstaterna samt att Frontex samordnande roll fortsättningsvis bör tillvaratas i sammanhanget.

I samband med redovisningen av återvändandedirektivets genomförande i medlemsstaterna, drar kommissionen slutsatsen att direktivet har medfört viktiga förändringar i lagstiftning och praxis i samtliga medlemstater.

2013/14:FPM71

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget medför inga författningsändringar.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte få några budgetära konsekvenser på statsbudgeten eller EU:s budget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Meddelandet ger en god bild av utvecklingen på det aktuella politikområdet. Regeringen delar kommissionens bedömning att EU bör stärka dialogen och samarbetet med ursprungs- och transitländer. Regeringen välkomnar även ansatsen att säkerställa ett ändamålsenligt genomförande av gällande regelverk och ett välordnat samarbete mellan medlemsstaterna. Mot bakgrund av det redan antagna återvändandedirektivet och behovet av att fokusera på att säkerställa genomförandet av detsamma, anser regeringen att ytterligare harmonisering av medlemsstaternas regelverk på området inte är påkallat i nuläget.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remissbehandlats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Det föreligger ingen rättslig grund för meddelandet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

2013/14:FPM71

Det görs i meddelandet ingen bedömning av subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det kan antas att meddelandet blir föremål för utarbetande av rådsslutsatser. Inget datum har ännu meddelats för eventuell behandling i rådsstrukturen.

4.2 Fackuttryck/termer